

СТАНОВИЩЕ

От: *доц. д-р Стела Стоянова Ралева*
Университет за национално и световно стопанство
научна специалност „Политическа икономия“

Относно: **конкурс за доцент** в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.8. „Икономика“ (Макроикономически анализи и политики, Международна макроикономика /на български и английски език/), обявен в ДВ, бр. 52 от 02.07.2019 г.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури за провеждане на конкурс за доцент за нуждите на Стопанския факултет на СУ съгласно Заповед № РД-38-460/26.07.2019 г. на Ректора на СУ.

Кандидати в конкурса: В обявения конкурс участват двама кандидати:
гл.ас. д-р Димитър Георгиев Златинов
гл.ас. д-р Павел Тодоров Стойнов

1. Информация за кандидатите

Гл. ас. д-р Димитър Златинов има бакалавърски степени по Макроикономика и по Стопанско управление в ПУ „Паисий Хилендарски“. Той е завършил магистратури по МИО в съвместната програма на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и ИИИ на БАН и по „Статистика и финансова иконометрия“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Доктор е по икономика от 2015 г. Работил е като експерт в дирекция „Икономически изследвания и прогнози“ на БНБ и в дирекция „Международно сътрудничество и връзки с обществеността“ на ИСС, както и като старши експерт в дирекция „Международни отношения“ на БНБ. От 2010 г. до момента е главен асистент в катедра „Икономика“ на СУ. Научен секретар е на катедрата и е член на Факултетния съвет на Стопански факултет. От 2018 г. е главен асистент в секция „Международна икономика“ на ИИИ на БАН и хоноруван преподавател в катедра „Икономикс“ на УНСС. От 2011 до 2018 г. е хоноруван преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски“. Участва в редица международни обучения и семинари. Работи по 1 международен и 7 национални и университетски проекти. Удостояван е с награди от СИБ и ПУ „Паисий Хилендарски“. Владее английски и испански езици.

Гл. ас. д-р Павел Стойнов е завършил магистратури по математика и стопанско управление в СУ „Св. Климент Охридски“ и по изчислителна техника в Техническият университет – София. Той е доктор по науки за земята от 2015 г. и по икономика от 2017 г. От 2000 г. до сега е преподавател в Стопанския факултет на СУ. От 1992 до 2000 г. е хоноруван асистент по математика в СУ и ТУ – София. Има разностранни научни интереси в множество научни области - микроикономика, макроикономика, мениджмънт, маркетинг, международни отношения, международна икономика и политика, национална и регионална сигурност, геоикономика и геополитика, география, туризъм, математика, математическа статистика, иконометрия, теория на информацията, информатика, изчислителна техника, информационна сигурност и др.

Владее английски, френски и руски език. Има разработени четири лекционни курса. Изнасял е лекции в Сараево и Кавала по програмата Еразъм+. Участва в два национални и два университетски проекти. Членува в AMS и ISO, като работи в 2 технически комитета.

2. Изпълнение на изискванията за заемането на академичната длъжност

Гл. ас. д-р Димитър Златинов е представил справка за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ, към която са приложени всички необходими доказателства. Той участва в конкурса с 20 публикации, в т.ч. една самостоятелна монография (хабилитационен труд); една самостоятелна глава и две глави в съавторство от колективни монографии; 9 самостоятелни глави от учебно помагало в съавторство; 8 публикации в научни списания; 3 самостоятелни глави и една в съавторство в научни поредици; и 3 доклада в сборници от научни конференции. Хабилитационният му труд „Макроикономическата политика в България след въвеждането на паричния съвет /от теоретичен към приложен анализ/“ съответства изцяло на тематиката на конкурса, с което се отговаря на показатели В от националните изисквания. Кандидатът има една студия и една статия в издание, реферирани и индексирани в Scopus. 7 от публикациите му са студии, а 8 от тях са статии и доклади в научни издания, нереферирани списания с научно рецензиране или редактирани колективни токове. Забелязано е едно цитиране в Scopus, 3 цитирания в монографии и колективни токове с научно рецензиране и 12 цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране. Този актив покрива напълно групите от показатели Г и Д от националните изисквания за заемането на длъжността. 11 от публикациите са на български език, 9 на английски език и една на руски език. От представените публикации може да се направи заключението, че като брой, език, съдържание и тематична насоченост те попадат в изцяло в квалификационния обхват на конкурса.

Гл. ас. д-р Павел Стойнов е представил справка за съответствие с минималните изисквания, като към съответните материали не са представени доказателства в pdf формат, каквото е изискването на чл. 107(2) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. В хартиен формат, и то при поискване от моя страна, бяха представени 4 книги, като едната от тях – „Моделиране и регулиране на финансовите и застрахователни пазари“, е определена от кандидата като основна монография за конкурса. Тази книга има ISBN, но е без посочени рецензенти, което означава, че тя не отговаря на дефиницията за монография, дадена в допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ. Същото се отнася и за трите останали книги, което означава, че не е покрит минимумът на групите показатели В и Г от националните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, заложили в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Проблем има и с покриването на изискванията на групата от показатели Д, тъй като в приложената справка са посочени само 2 цитирания, а не 5, както е в таблицата за съответствието. Освен това от заглавията на по-голямата част от другите публикации, включени в групата от показатели Г, става ясно, че те са твърде далеч от тематичния профил на конкурса. Предвид посоченото по-горе и факта, че гл. ас. д-р Павел Стойнов не покрива минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, няма да правя съдържателен коментар върху неговите материали

за участие в конкурса. Затова останалата част от становището се отнася само за кандидата гл.ас. д-р Димитър Златинов.

3. Оценка на учебно-преподавателската и учебно-методичната дейност

Гл. ас. д-р Димитър Златинов има деветгодишен преподавателски опит. За този период той изнася лекции по Макроикономика I, Основи на макроикономиката, Международна икономика, Международни икономически отношения и Стопанска политика в български, английски, френски и немски бакалавърски програми, както и в магистърски програми на СУ. Паралелно с това той провежда и семинарни занятия по Микроикономика I, Макроикономика I, Макроикономика II, Международни икономически отношения, Международна икономика, Приложен макроикономически анализ. Високата му професионална подготовка е причина и за привличането му като хоноруван преподавател в УНСС и ПУ „Паисий Хилендарски“, където води учебни курсове съответно по Макроикономика и по Международна икономика, Приложен икономически анализ, Макроикономика и Макроикономика – второ ниво.

Имам лични впечатления от дейността на кандидата като хоноруван преподавател в качеството ми на зам.-ръководител на катедра „Икономика“ в УНСС. Според тях и мнението на студентите той притежава висока теоретична и методологична подготовка; изнася задълбочени лекции, наситени с конкретни примери от практиката; подхожда изключително отговорно към учебните си ангажименти и се ползва със заслужен авторитет сред колегите и студентската аудитория.

Доказаната преподавателска експертиза на гл.ас. д-р Димитър Златинов намира израз в неговите публикации „Концептуални и методически особености на преподаването и изучаването на макроикономика“ и „Интердисциплинарност как принцип отбора содержания образования (на примера преподавания и изучения макроэкономики)“. Бих искала да отбележа, че подготовката на подобни публикации, отнасящи се до преподаването на икономическата теория, е твърде рядко срещано явление сред по-младите преподаватели и затова тези разработки трябва да се оценят по достойнство.

Резултат от деветгодишните натрупвания в преподаването е издаденото през настоящата година учебно помагало „Международна икономика“. В него гл.ас. д-р Златинов разработва 7 от общо 10 глави, свързани с въведението в международната икономика, теориите за международната търговия, външотърговската политика, международните валутни системи, валутните режими и платежния баланс.

Много добро впечатление прави и фактът, че кандидатът е ангажиран с администрирането на определени преподавателски дейности. Той успява да съчетае интензивната си учебна и изследователска работа с ангажиментите си на научен секретар на катедра "Икономика", администратор на МП „Икономика и финанси“ и ръководител на МП „Митнически и данъчен контрол“.

4. Характеристика на представените научни публикации

Най-важно място сред тези публикации заема самостоятелната монография „Макроикономическата политика в България след въвеждането на паричния съвет (от теоретичен към приложен анализ)“. Тя представлява комплексно изследване на паричната и фискална политики в България, на техните възможности и ограничения, на основните им цели и инструментариум, на спецификите им в различни времеви

хоризонти, както и на най-важните им трансмисионни механизми. Чрез използване на широк набор от емпирични данни и прилагане на модерни методологични подходи в нея се прави анализ и оценка на провежданата макроикономическа политика у нас в съвременните условия, обосновават се критериите за нейното определяне, дефинира се видът на тази политика и се коментира нейната ефективност и ефикасност. В синтезиран вид ролята на тази политика за стимулиране на устойчивото развитие в България за същия период се анализира и в публикация №18.

В самостоятелната глава „Валидност на хипотезата за експорноориентиран растеж в България“ от колективната монография под №4 в списъка на публикациите се анализира следкризисната положителна зависимост на икономическия растеж от външното търсене и се проверява доколко тя има цикличен или дългосрочен характер. Разкриват се своеобразията на тази зависимост в различна времева перспектива и се коментира тяхната връзка със стоковата структура на износа и вноса. На по-конкретно ниво в реферираната и индексирана в Scopus статия №8 се разглеждат проблемите за моделирането и прогнозирането на българския износ на електроенергия.

Вторите части от годишните доклади на БАН за 2018 и 2019 г (№4 и №2 от списъка) кандидатът е разработил в съавторство. От разделителните протоколи става ясно, че неговото участие в първата публикация се свързва с характеризирането на основните макроикономически ефекти от кризата, уязвимостите на българската икономика и измерването на степента на нейната конвергенция към ЕС. Що се отнася до втората публикация, в нея кандидатът разработва проблемите на макроикономическите дисбаланси и глобалния икономически растеж, цикличното развитие на българската икономика и нейната зависимост от външната среда.

Макроикономическите дисбаланси са предмет на изследване и в статия №12 от приложения списък на публикациите. Тя също е в съавторство, като частта на гл. ас. д-р Димитър Златинов се отнася до външноикономическите дисбаланси на страните, които са кандидат-членки на ЕС. Въпросите на кризата се интерпретират и в реферираната и индексирана в Scopus статия №11, в която се анализира структурата на потребителския доход и потребителските разходи, които се обвързват с действителния и потенциалния БВП, инфлацията, безработицата, спестяванията и кредитите за домакинствата. Кризисната проблематика се интерпретира на фирмено равнище в статия №10, като се прави разграничение между печеливши и губещи сектори.

Публикации №6 и №19 се отнасят до макроикономическите фактори за емиграцията от България и сравнението ѝ с ЕС и Румъния. Друг тематичен кръг е този за дигитализацията на икономиката и Индустрия 4.0, като той се оформя от публикации №14 и №16. В съдържателно отношение може да се открие и една последна група публикации (№13, №15, №17 и №20) с предимно концептуален и методологичен характер, които са посветени на теоретични модели на растежа, икономическата политика, макроикономическото моделиране и пазара на труда.

5. Основни научни и научно-приложни приноси

Основните научни и научно-приложни приноси в изследванията на гл. ас. д-р Димитър Златинов могат да се систематизират по следния начин:

Първо: Направеният комплексен анализ на възможностите и ограниченията на паричната и фискалната политика при паричен съвет, характеризирането на основните

им трансмисионни механизми и извеждането на система от показатели за тяхната ефективност и ефикасност;

Второ: Аргументираното заключение за провеждането у нас на дискреционна фискална политика, отличаваща се с ниска ефективност и ефикасност, което съчетано с неутралния ефект на паричната политика, е по-скоро фактор за икономическа стабилност, отколкото за догонващо икономическо развитие;

Трето: Формулираният извод, че ефектите от политиката на БНБ и МФ върху дохода и ценовата стабилност зависят много повече от общата икономическа среда и цялостното макроикономическо състояние на страната, отколкото от традиционно разглежданите канали за въздействие, което извежда на преден план ролята на провеждането на структурни реформи;

Четвърто: Доказаната за българската икономика валидност на кейнсианската постановка за положително влияние на износа върху икономическия растеж в краткосрочен и средносрочен период, както и на неокласическия постулат за дългосрочна зависимост на износа от БВП на страната;

Пето: Определянето на изтичането на капиталовите потоци, коригирането на дефицита по текущата сметка на платежния баланс, изтичането на депозити на нерезиденти, силния натиск върху публичните финанси, реакционния характер на фискалната политика и неефективната структура на бюджетните разходи като основни негативни ефекти от кризата и формулирането на заключението, че следкризисните промени в структурата на икономическия растеж имат циклична обусловеност.

Шесто: Разкриването на силната уязвимост на българската икономика в следкризисния период към процеса на деиндустриализация, увеличаването на зависимостта и по-ниската маневреност към външни шокове, високата зависимост на индустрията от външно финансиране и неефективността на публичните разходи;

Седмо: Разграничаването на различни фази на икономическото развитие в България, характеризирането на техните особености и идентифицирането на структурни проблеми на българската икономика в предкризисния и следкризисния период, които могат да предпоставят макроикономическа нестабилност;

Осмо: Формулираното заключение, че икономическите флукуации в България се отразяват значително върху структурата на потребителския доход, докато потребителските разходи остават относително стабилни, което потвърждава действието на хипотезата за перманентния доход;

Девето: Открояването на финансовия сектор като най-печелившият сектор от кризата, следван от индустрията, публичните услуги и експортния сектор и разкриването на губещата роля на секторите с висока добавена стойност);

Десето: Разработеният модел за прогнозиране на нетния износ на електроенергия на България до 2035 г., който е съобразен с особеностите на пазара на тази стока в страната и ЕС.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам съдържателни критични бележки към кандидата. Позволявам си да му препоръчам да насочи усилията си към разработването на учебник по икономическа политика, който да представя и нейните най-важни особености в България.

Заклучение:

Въз основа на значителния преподавателски опит на гл.ас. д-р Димитър Златинов, неговата богата публикационна активност, доказаните му научни и научно-приложни приноси, фокусираността му върху макроикономическата теория, анализи и политики и върху международната икономика, високата му теоретична и методологична подготовка, отговорното му отношение към учебния процес и научните изследвания, и изявената му колегиалност, смятам, че той е много подходящ кандидат за обявения конкурс. Предвид всичко това и поради факта, че той отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото прилагане и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, с пълна убеденост препоръчам на уважаемите членове на научното жури да гласуват за неговото назначаване на академичната длъжност „доцент“.

21.10.2019 г.
гр. София

/доц. д-р Стела Ралева/